

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2 0 0 3

OBSAH

1. Úvodní slovo	
1.1. Úvodní slovo ministra práce a sociálních věcí	3
1.2. Úvodní slovo ústředního ředitele ČSSZ	4
2. Profil organizace	8
3. Organizační uspořádání	10
4. Zaměstnanci	16
5. Hlavní činnosti	
5.1. Výběr pojistného na sociální zabezpečení	19
5.2. Pohledávky na pojistném na sociální zabezpečení	20
5.3. Výplata dávek důchodového pojištění	22
5.4. Výplata dávek nemocenského pojištění	23
6. Správní výdaje	26
7. Zahraniční vztahy	28
8. Příprava na vstup do Evropské unie	30
9. Moderní informační technologie	
9.1. Rychlejší výplata důchodů	32
9.2. Individuální konta pojištěnců (IKP)	32
9.3. Integrovaný systém řízení a správy (ISŘS)	33
10. Vztahy s veřejností	
10.1. Poskytování informací	35
10.2. Webové stránky	37
10.3. Národní pojištění	37
10.4. Úřední hodiny	39
11. Kontakty	40

1.1. ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

**Ing. ZDENĚK
ŠKROMACH**

ministr práce a sociálních věcí

Každý ministr by se měl čas od času ohlédnout za dosaženými výsledky ve svém rezortu. Konec roku 2003, tedy téměř polovina volebního období, je pro takovéto ohlédnutí tím správným časem. Co se podařilo v oblasti sociálního zabezpečení, kterou zajišťuje Česká správa sociálního zabezpečení?

Můžeme říci, že se Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR podařilo prosadit parametrické změny nemocenského pojištění, které stabilizovaly systém. Tato opatření přinesou v letech 2004 až 2006 úsporu ve výši 11 až 15 % celkových výdajů na dávky nemocenského pojištění. Snahou bylo zamezit zneužívání dávek, zejména v případech krátkodobých pracovních neschopností, a připravit půdu pro nový zákon o nemocenském pojištění. Jeho zásadní změnou bude to, že zaměstnavatelé budou platit náhradu mzdy za prvních 14 dnů trvání pracovní neschopnosti z vlastních prostředků. Zároveň sazba pojistného zaměstnavatelů na nemocenské pojištění by se měla snížit z 3,3 % na 1,6 %.

V roce 2003 jsme také prosadili parametrické změny důchodového systému. Od roku 2004 bude platit pro zaměstnavatele nová povinnost – odesílat ČSSZ evidenční list důchodového pojištění každý kalendářní rok. Pojištěnec obdrží po uplynutí kalendářního roku stejnopis tohoto evidenčního listu, a pokud nebude souhlasit se zapsanými údaji, může požádat o opravu; spory o správnost zápisů budou rozhodovat okresní správy sociálního zabezpečení. Od roku 2006 bude každému pojištěnci na jeho žádost zasílán jednou za kalendářní rok informativní osobní list důchodového pojištění s přehledem údajů, které vede ve své evidenci Česká správa sociálního zabezpečení. Tím se minimalizují případy, kdy lidé v předdůchodovém věku zjistí, že za ně zaměstnavatel neplatil pojištění.

V uplynulém roce se nám podařilo prosadit další valorizaci důchodů. Od 1. 1. 2004 se tak zvýší starobní důchody, procentní výměra bude valorizována o 2,5 %. Pro rok 2005 chceme však prosadit valorizaci mnohem větší. V rámci reformy veřejných financí byly přijaty změny, které přinesou úsporu a které umožní snazší přechod na nový důchodový systém. Jedná se především o zvýšení důchodového věku, zpřísnění podmínek pro odchod do předčasného starobního důchodu a o přesné stanovení výše minimálního vyměřovacího základu OSVČ pro pojistné na sociální zabezpečení. Zároveň bude zrušeno omezení souběhu při pobírání penze a příjvů během prvních dvou let starobního důchodu. Senioři si od 1. 1. 2004 budou moci neomezeně přivydělávat hned po odchodu do penze. Není tedy pravda, že by se práce Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR nedařila. Skutečností ale je, že splnění některých důležitých úkolů nás v tomto volebním období ještě čeká.

Ing. Zdeněk Škromach
ministr práce a sociálních věcí

1.2. ÚVODNÍ SLOVO ÚSTŘEDNÍHO ŘEDITELE ČSSZ

Uplynulý rok 2003 byl pro Českou správu sociálního zabezpečení v souladu s jejím střednědobým strategickým plánem především rokem přípravy na vstup České republiky do Evropské unie a současně rokem přípravy vnitřní reformy. Tomuto základnímu cílení odpovídalo i zaměření lidských a finančních zdrojů ČSSZ a zejména mimořádného tvůrčího potenciálu, obětavosti a loajality drtivé většiny zaměstnanců.

Nikoli nadarmo byl rok 2003 v cílení rozvoje a činnosti ČSSZ do roku 2005 nazván rokem přípravy ČSSZ na vstup ČR do EU. ČSSZ tím deklarovala nejen svůj optimismus spojený se vstupem ČR do EU, ale, a to především, svůj hluboce vnímaný pocit odpovědnosti za bezchybné naplnění své nezastupitelné a svým způsobem unikátní role v rámci celé ČR v oblasti evropské agendy sociálního zabezpečení. V první řadě jde o to, aby Česká republika byla dnem vstupu do EU připravena se okamžitě a beze zbytku zapojit do systému koordinace sociálního zabezpečení v rámci celé EU. Pro část systému sociálního zabezpečení, kterou spravuje ČSSZ, to zejména znamená, že:

- ČSSZ bude vázána okamžitě a přímo Koordinačními nařízeními a rozhodnutími Evropského soudního dvora a bude muset Koordinační nařízení aplikovat s okamžitou platností a v plném rozsahu vůči 28 státům Evropy;
- dávky budou poskytovány často ve dvou a více státech současně, popřípadě nárok na dávku vznikne na základě pojištění či doby pobytu ve více státech. V této souvislosti bude ČSSZ pro jistoty našich občanů i migrujících občanů zemí EU v určitých případech působit jako instituce prošetřující (odpovídající za zahájení a koordinaci prošetření nároku na dávku v relaci k ostatním členským státům) nebo jako instituce dožádaná (na základě žádosti jiného členského státu);
- zaměstnanci ČSSZ provádějící evropskou agendu musí mít kromě jazykových znalostí současně dobrou znalost tuzemského práva, Koordinačních nařízení a bilaterálních smluv a u některých států alespoň základní znalosti systému sociálního zabezpečení dané země.

ČSSZ možná jako jedna z mála institucí státní správy včas připravila ucelenou Koncepci zajištění činnosti ČSSZ v souvislosti s aplikací práva sociálního zabezpečení EU po vstupu ČR do EU a ze svých vnitřních zdrojů vytvořila v předstihu kapacitu 50 specializovaných funkčních míst pro přípravné období, dokázala je obsadit vhodnými pracovníky a poskytnout jim odpovídající přípravu. Také díky tomu byla ČSSZ velmi úspěšná při hodnocení expertů EU v rámci projektu Phare „Ověřování připravenosti ČSSZ na aplikaci evropského práva sociálního zabezpečení“, jejichž závěr zněl, že ČSSZ je po odborné stránce připravena. V souladu s doporučením expertů Phare poté předložila zdůvodněný požadavek na zvýšení kapacit zejména územních pracovišť v první fázi o pouhých 191 funkčních míst. Pokud by byly vládou a státním rozpočtem na rok 2004 a léta další vytvořeny i potřebné finanční předpoklady, potom s ohledem na připravenost ČSSZ lze konstatovat, že v oblasti provádění sociálního pojištění svěřené ČSSZ se občané České republiky vstupu do EU opravdu nemusejí obávat.

Ing. JIŘÍ HOIDEKR

ústřední ředitel ČSSZ

Bohužel ani jedno z navrhovaných kapacitních opatření schválených ministrem práce a sociálních věcí v rámci projednání a schválení Koncepte zajištění činností ČSSZ nebylo do konce roku 2003 zrealizováno a rozpočet na rok 2004 naznačuje, že ani v tomto roce nebude. Je tedy velmi pravděpodobné, že ke dni vstupu do Evropské unie bude ČSSZ s výjimečnými úkoly spojenými s aplikací práva sociálního zabezpečení EU v unikátním postavení ve srovnání s jinými orgány státní správy v tom smyslu, že nejen nedostane žádné k tomuto účelu určené nové kapacity, ale dokonce je jí rozpočtem pro rok 2004 uložen úkol snížit své celkové kapacity o 55 systemizovaných míst. To je v kontextu s doporučeními předvstupních poradců EU a v porovnání s ostatními obdobnými institucemi z přistupujících zemí přinejmenším neobvyklé a z pohledu klienta jistě velmi kontraproduktivní. Bude to s sebou zcela jistě přinášet delší doby vyřizování jednotlivých žádostí. V dlouhodobém důsledku pak může tato situace vést až k významnému poklesu dosavadní vysoké efektivity ČSSZ či dokonce k zablokování některých z činností ČSSZ.

Rok 2003 byl také rokem přípravy zásadní reformy – transformace ČSSZ, která je spojena s realizací Programu budování Integrovaného systému řízení a správy (ISŘS) ČSSZ, přičemž jedním ze základních postupů je přechod na procesní model řízení ČSSZ. Rok 2003 byl právě rokem vytvoření Procesního modelu ČSSZ a návrhu postupu jeho implementace. Práce na ISŘS probíhaly pod plným projektovým řízením ve spolupráci s externím dodavatelem vybraným v obchodní veřejné soutěži a byly zahájeny v prosinci roku 2002. Jejich průběh v roce 2003 ukázal, o jak náročný úkol i při zapojení renomovaného systémového integrátora se jedná. V zájmu kvality výsledku byl vedením ČSSZ poskytnut řešitelským týmům dostatek času i nad rámec původního harmonogramu, takže ke schválení příslušných projektů Řídicím výborem ISŘS ČSSZ došlo až v prosinci 2003. Nicméně výsledek a jeho kvalita bude určující pro nadcházející etapu realizace – implementace procesního řízení, kterou v plném rozsahu bude ČSSZ zajišťovat vlastními odbornými kapacitami.

Kromě ISŘS byly pro rok 2003 příznačné i vpravdě historické změny v administraci a ve zpracování důchodového pojištění.

První z nich je nepochybně zcela zásadní změna v evidenci důchodových nároků občanů-pojištěnců ČR. Dosavadní praxí, kdy zaměstnavatelé spravovali tzv. evidenční listy důchodového pojištění (ELDP) každého svého zaměstnance po celou dobu trvání jeho pracovního poměru a teprve s jeho skončením ELDP uzavřeli a odeslali ČSSZ, se rokem 2004 změní tak, že novelou zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení bude nově zaměstnavatelům uloženo uzavřít ELDP a odeslat ho ČSSZ nejen při skončení pracovního poměru zaměstnance, ale vždy s koncem kalendářního roku. Současně každoročně zaměstnanec obdrží od zaměstnavatele kopii ročního ELDP, kterou by si měl uschovat. Tato zdánlivě malá změna má však zcela zásadní význam:

1.2. ÚVODNÍ SLOVO ÚSTŘEDNÍHO ŘEDITELE ČSSZ

- pro občana – který dostane do rukou rozhodující doklad pro svůj případný důchodový nárok; nemůže se mu stát, že se vinou zákona nedbalého zaměstnavatele, který třeba i v dávné minulosti nesplnil svou povinnost a ELDP po skončení pracovního poměru ČSSZ neodeslal, dostane do situace, kdy nemá celý či část svého důchodového nároku dokladován,
- pro zaměstnavatele – který své zákonné povinnosti v oblasti ELDP může plnit průběžně bez jisté náročného uchovávání a každoročního doplňování „stálých“ ELDP,
- pro systém důchodového pojištění – resp. pro ČSSZ, který si tím vytvoří základní a rozhodující předpoklad pro vybudování tolik potřebné aktuální elektronické údajové základny nárokových podkladů všech pojištěnců, tzv. Individuálního konta pojištěnce.

Druhá historická změna navázala na gigantický projekt digitalizace unikátního papírového strojového archivu ČSSZ s desítkami milionů papírových dokladů. Tento projekt byl slavnostně ukončen za přítomnosti nejvyšších představitelů vlády ČR v lednu 2002 a po něm následovalo neméně náročné a možná i mnohem náročnější období převodu digitalizovaných dokumentů do formy datové věty a opět jejich zpřístupnění pro důchodovou agendu. Díky tomu bylo již v roce 2003 připraveno a následně rozhodnuto a zpracováno 26 000 případů na základě digitalizovaných nárokových podkladů s využitím nových aplikací. Vzhledem k tomu, že nový způsob zpracování klade vysoké nároky na technickou podporu (počítače vyšší paměti, kvantita dat přenášených po síti, požadavek na rychlé odezvy datových úložišť), nebyl zatím technologický proces zcela optimalizován a nadále je větší počet žádostí zpracováván s podporou papírových nárokových podkladů. Přejechod na úplné zpracování s elektronickým spisem je úkolem pro léta 2004 a 2005.

Konečně třetí historickou změnou je změna spojená s technologií výplaty důchodů v hotovosti Českou poštou, souhrnně nazývané „Důchodová služba“, která byla s malými obměnami používána od r. 1948. Hlavním přínosem nové technologie je náhrada roztržitých papírových evidencí vedených do ledna 2003 na každé poště centrálním automatizovaným systémem, který umožňuje rychlou výměnu informací mezi ČSSZ a Českou poštou, s. p. Tato vskutku historická změna nastupující po 55 letech byla výsledkem nejen cíleného úsilí ČSSZ, ale i příkladné spolupráce s Českou poštou, s. p.

Ale nejen technologické změny byly pro rok 2003 příznačné. Poprvé ve své historii má ČSSZ rokem 2003 také Koncepti řízení lidských zdrojů, která vychází z deklarace Poslání ČSSZ jako poskytovatele služeb široké veřejnosti v oblasti sociálního pojištění a vize postupné proměny úřednického stylu do stylu klientského. V souladu s touto koncepcí chce ČSSZ být zaměstnavatelem, který svým zaměstnancům nabízí celoživotní zaměstnání s celoživotním vzděláváním a kariérním růstem. Ke schválené koncepci byly současně formulovány hlavní cíle personálního plánování ČSSZ. Jedná se nepochybně o významný, ne-li nejvýznamnější krok k úspěšné realizaci celého strategického manévru s ČSSZ a naplnění jejího Poslání.

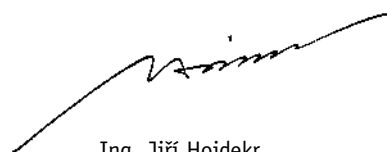

Konečně rokem 2003 má ČSSZ položeny základy i pro svou Integrovanou komunikační strategii, která představuje ucelenou koncepci komunikace nejen s médii a veřejností, ale i uvnitř samotné ČSSZ. Výsledky naplňování této strategie jsou již i za rok 2003 více než hmatatelné.

Rok 2003 byl tedy i z pohledu naplňování Poslání ČSSZ rokem nepochybně úspěšným. Přitom nejde jen o významný technologický postup směrem k technologiím informační společnosti třetího tisíciletí, ale i o významný posun v proklientské orientaci ČSSZ. Vskutku nemalý pokrok v naplňování byl i za nepříznivé rozpočtové situace dosažen bez narušení kontinuity stávajících činností – služeb ČSSZ a při udržení jejich evropské úrovně ať v úspěšnosti výběru pojistného či v odborné úrovni rozhodovací činnosti měřené jak minimálním počtem oprávněných stížností a minimálním počtem opravných prostředků vedených proti rozhodnutím ČSSZ, tak i výsledky deseti kontrol vnějších kontrolních orgánů od finančních úřadů přes MPSV po NKÚ, které všechny dopadly pro ČSSZ se závěrem bez opatření.

Kromě již zmíněného minimálního počtu oprávněných stížností a téměř samozřejmého poskytování služeb našim klientům ve všech pracovních dnech týdne, tedy výrazně nad rámec pro státní a veřejnou správu stanovených dvou úředních dnů, jde i o další rozvoj moderních přístupů v obsluze klienta a k tomu vytvářených technických a technologických podmínek. V roce 2003 se tak mimo jiné podařilo vyřešit dlouholetý problém odpovídajících pracovních podmínek Pražské správy sociálního zabezpečení, v jejímž novém sídle vzniklo i moderní klientské centrum, které slouží také pro územní pracoviště pro Prahu 8 a pro OSSZ Praha-západ. Podobně moderní klientské centrum se podařilo vybudovat na OSSZ Strakonice a na OSSZ Plzeň-město.

Výsledky uplynulého roku 2003 jsou nade vše pochybnost více než dobrým příslibem pro rok nadcházející a všem pracovníkům ČSSZ za ně patří poděkování.

Ing. Jiří Hoidekr

ústřední ředitel ČSSZ

2. PROFIL ORGANIZACE

Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) je největší a zcela výjimečnou finančně správní institucí státní správy České republiky s celkovým ročním objemem příjmů a výdajů víc než 516 miliard Kč. Spravuje záležitosti téměř 7 milionů 200 tisíc pojištěnců, z toho je víc než 2 miliony 590 tisíc důchodců, kterým vyplácí víc než 3 miliony 212 tisíc důchodů.¹⁾

ČSSZ dále vyplácí nebo prostřednictvím zaměstnavatele zajišťuje výplatu nemocenského, peněžité pomoci v mateřství či podpory při ošetřování člena rodiny pro prakticky celou pracující populaci ČR. Do státního rozpočtu ČSSZ přispívá téměř 39 procenty příjmů, a to výběrem pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a dobrovolného pojistného. ČSSZ rovněž plní významné úkoly vyplývající pro ČR z mezistátních smluv.

Součástí ČSSZ je také lékařská posudková služba, která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely sociálního zabezpečení, státní sociální podpory a sociální péče a provádí kontroly posuzování dočasné pracovní neschopnosti.

Jako organizační složka státu je ČSSZ podřízena Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. V čele ČSSZ je ústřední ředitel, od 1. 7. 2000 Ing. Jiří Hoidekr.

Krédem ČSSZ je být moderní, klientsky orientovanou institucí, která plně využívá nejmodernější informační a komunikační technologie. ČSSZ to definuje ve svém Poslání:

„Transformovaná ČSSZ je moderní úřad, nositel sociálního pojištění, jenž efektivně funguje způsobem, který odpovídá technologiím informační společnosti třetího tisíciletí a je prodchnut výlučnou orientací na vytvoření maximální hodnoty pro klienta, a tím dosažení co nejvyššího splnění jeho očekávání a co nejvyšší míry jeho spokojenosti.“

1) Údaje platné k 31. 12. 2003

3. ORGANIZAČNÍ USPOŘADÁNÍ

ČSSZ má pracoviště ve všech oblastech České republiky. Ústředí ČSSZ sídlí v Praze, jeho součástí je také sedm detašovaných pracovišť (DP) v Praze, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Plzni, Českých Budějovicích, Brně a Ostravě. Územní jednotky podřízené ústředí ČSSZ představuje 76 okresních správ sociálního zabezpečení (OSSZ) a Pražská správa sociálního zabezpečení (PSSZ) se třinácti pražskými územními pracovišti (ÚP).

V roce 2003 zahájila ČSSZ intenzivní práce na reformě svého územního uspořádání tak, aby pracovala ještě efektivněji. Současně chce ČSSZ přiblížit služby klientům a sladit svou činnost s územními obvody vyšších územních samosprávných celků. Reformu začne ČSSZ realizovat v roce 2004.

ÚSTŘEDÍ ČSSZ

Ing. JIŘÍ HOIDEKR

ústřední ředitel ČSSZ

NÁMĚSTCI ÚSTŘEDNÍHO ŘEDITELE ČSSZ

JUDr. BOŽENA MICHÁLKOVÁ

1. náměstkyně ústředního ředitele ČSSZ pro úsek sociálního pojištění

Ing. DUŠAN DRÁBIK

náměstek ústředního ředitele ČSSZ pro úsek informačních a komunikačních technologií (ve funkci od 1. 7. 2003)

Ing. MIROSLAV KAUFMAN

náměstek ústředního ředitele ČSSZ pro úsek ekonomický

Ing. JAN ŠRANK

náměstek ústředního ředitele ČSSZ pro integraci do EU a mezinárodní vztahy

VRCHNÍ ŘEDITELÉ ČSSZ

MUDr. LJILJANA BOJIČOVÁ

vrchní ředitelka pro úsek lékařské posudkové služby

Ing. VLADIMÍR FANTA

vrchní ředitel pro úsek aplikační a projektové podpory

Mgr. LUBOŠ VANĚK

vrchní ředitel pro úsek ústředního ředitele (ve funkci od 20. 10. 2003)

JUDr. ELIŠKA VOLFOVÁ

vrchní ředitelka pro provozní úsek důchodového pojištění

3. ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ

JUDr. TOMÁŠ HEJKAL

ředitel

Adresa: Trojská 13a/1997
182 00 Praha 8

PSSZ

Třináct územních pracovišť (ÚP):

- Praha 1 – vedoucí ÚP RNDr. Petr Paris
- Praha 2 – vedoucí ÚP Alena Bláhová
- Praha 3 – vedoucí ÚP Ing. Miroslav Novák
- Praha 4 – vedoucí ÚP Daniela Prančlová
- Praha 5 – vedoucí ÚP Ing. Zuzana Vittvarová
- Praha 6 – vedoucí ÚP Ing. Miroslav Feřtek
- Praha 7 – vedoucí ÚP Helena Kvapilová
- Praha 8 – vedoucí ÚP Ing. Miluše Ponzerová
- Praha 9 – vedoucí ÚP Ing. Jana Jiroušková
- Praha 10 – vedoucí ÚP Ing. Květoslava Cimlerová
- Praha 21 – vedoucí ÚP Ing. Vladimír Derfler
- Praha 22 – vedoucí ÚP Vladimíra Šujanská
- Praha 23 – vedoucí ÚP Mgr. Vladimíra Bičaníková

DP ČSSZ PRAHA

Dvanáct okresních správ sociálního zabezpečení:

- Benešov – ředitel Ing. Petr Soukeník
- Beroun – ředitel JUDr. Václav Klíma
- Kladno – ředitelka JUDr. Jitka Krejčová
- Kolín – ředitelka Ing. Ivana Tluchořová
- Kutná Hora – ředitelka PhDr. Drahomíra Hurtová
- Mělník – ředitel Ing. Zdeněk Melichar
- Mladá Boleslav – ředitel Ing. Václav Kříž
- Nymburk – ředitelka Mgr. Ivanka Součková
- Praha-východ – ředitel Mgr. Pavel Nikodým
- Praha-západ – ředitel Ing. Bohumil Matějka
- Příbram – ředitel PhDr. Josef Petrášek
- Rakovník – ředitelka PhDr. Hana Kronichová

Ing. KAREL PERLÍK

ředitel

(ve funkci od 15. 7. 2003)
Adresa: Kartouzská 4
150 00 Praha 5

JUDr. VILÉM KAHOUN, Ph.D.

ředitel

Adresa: A. Barcala 1461

370 05 České Budějovice

DP ČSSZ ČESKÉ BUDĚJOVICE

Osm okresních správ sociálního zabezpečení:

České Budějovice – ředitelka JUDr. Miluše Stehlíková

Český Krumlov – ředitelka JUDr. Daniela Vondrová

Jindřichův Hradec – ředitel Mgr. Josef Čech

Pelhřimov – ředitelka JUDr. Libuše Pavlíčková

Písek – ředitelka Zdeňka Zemanová

Prachatice – ředitel PhDr. Zdeněk Albrecht

Strakonice – ředitel Ing. Karel Chod

Tábor – ředitelka JUDr. Helena Maříková

KAREL BAUER

ředitel

Adresa: Šimkova 1224

500 02 Hradec Králové

DP ČSSZ HRADEC KRÁLOVÉ

Jedenáct okresních správ sociálního zabezpečení:

Hradec Králové – ředitel Ing. Václav Osladil

Havlíčkův Brod – ředitel JUDr. Bohuslav Kubát

Chrudim – ředitelka JUDr. Hana Mikanová

Jičín – ředitelka Ing. Jiřina Šubrová

Náchod – ředitel Ing. Pavel Sobotka

Pardubice – ředitel Ing. Jaroslav Vávra

Rychnov nad Kněžnou – ředitel Mgr. Karel Hulec

Semily – ředitelka JUDr. Olga Pikorová

Svitavy – ředitel MUDr. Karel Kratěna

Trutnov – ředitelka JUDr. Jana Štefanová

Ústí nad Orlicí – ředitelka Ing. Věra Bláhová

3. ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ

DANUŠKA HOLUBCOVÁ

ředitelka

Adresa: Revoluční 15/3289
400 01 Ústí nad Labem

DP ČSSZ ÚSTÍ NAD LABEM

Deset okresních správ sociálního zabezpečení:

Česká Lípa – ředitelka JUDr. Marie Kolínská

Děčín – ředitel Ing. Jiří Řezáč

Chomutov – ředitelka Jaroslava Jiráková

Jablonec nad Nisou – ředitel Ing. Václav Hájek

Liberec – ředitelka Mgr. Jana Kettnerová

Litoměřice – ředitelka Ing. Anna Matulová

Louny – ředitel Bc. Petr Burdych

Most – ředitelka Jindřiška Junková

Teplice – ředitel JUDr. Jiří Budek

Ústí nad Labem – ředitelka Eva Poláčková

PaedDr. ZDENĚK TOR

ředitel

Adresa: Koterovská 162
304 14 Plzeň

DP ČSSZ PLZEŇ

Deset okresních správ sociálního zabezpečení:

Domažlice – ředitel Ing. Jindřich Kohout

Cheb – ředitel Ing. Leopold Písek

Karlovy Vary – ředitel Ladislav Peňáz

Klatovy – ředitelka Ing. Jana Tomanová

Plzeň-jih – ředitelka Dagmar Trinnerová

Plzeň-město – ředitel Ing. Antonín Vacík

Plzeň-sever – ředitel PhDr. Jiří Hala

Rokycany – ředitel Ing. Luboš Koubík

Sokolov – ředitelka Bc. Janka Gajewská

Tachov – ředitel JUDr. František Zítek

DP ČSSZ OSTRAVA

JUDr. MILAN KEKA

ředitel

Adresa: Zelená 3158/34a
702 00 Ostrava

Jedenáct okresních správ sociálního zabezpečení:

Bruntál – ředitelka Ing. Blanka Šimůnková

Frýdek-Místek – ředitelka Ing. Alena Škopková

Jeseník – ředitel Ing. Vítězslav Macek

Karviná – ředitel JUDr. Martin Nogol

Nový Jičín – ředitel JUDr. Jaroslav Juřík

Olomouc – ředitel PhDr. Zdeněk Libíček

Opava – ředitel Mgr. Vladimír Vívšjanik

Ostrava-město – ředitel Ing. Jan Groll

Přerov – ředitel Jaroslav Pospíšil

Šumperk – ředitelka Ing. Alena Šmotková

Vsetín – ředitel JUDr. Rostislav Lucbauer

DP ČSSZ BRNO

PhDr. MIROSLAV VOTÝPKA

ředitel

Adresa: Veveří 7
656 43 Brno

Čtrnáct okresních správ sociálního zabezpečení:

Blansko – ředitelka JUDr. Libuše Svěráková

Brno-město – ředitel JUDr. Jan Stavinoha

Brno-venkov – ředitel JUDr. Petr Šulc

Břeclav – ředitelka Ing. Zlatuše Máčelová

Hodonín – ředitelka Ing. Eva Milošová

Jihlava – ředitel Ing. František Dolský

Kroměříž – ředitelka Bc. Eva Nováková

Prostějov – ředitelka Mgr. Zita Popelářová

Třebíč – ředitel JUDr. Zdeněk Nováček

Uherské Hradiště – ředitelka Bc. Ludmila Hrabcová

Vyškov – ředitelka JUDr. Dana Pišťálková

Zlín – ředitel Ivan Rybka

Znojmo – ředitel JUDr. Radoslav Kraus

Žďár nad Sázavou – ředitel Ing. Karel Jadrný

4. ZAMĚSTNANCI

Věková a kvalifikační struktura zaměstnanců ČSSZ k 31. 12. 2003

Zárukou poskytování kvalitních služeb klientovi jsou odborně zdatní, komunikativní a vstřícní zaměstnanci. V roce 2003 pracovalo v ČSSZ víc než 8 100 lidí, z toho přibližně 87 procent byly ženy, a to i na vedoucích pozicích. Více než třetina zaměstnanců byla starší padesáti let, na druhé straně 19 procent zaměstnanců ústředí a 16 procent zaměstnanců v regionech nedosáhlo ještě 30 let.

ČSSZ věnuje výběru, vzdělávání a profesnímu rozvoji zaměstnanců velkou pozornost. Za podpory vedení ČSSZ vznikaly v roce 2003 pro jednotlivé zaměstnance plány individuálního osobního rozvoje. Jejich naplňování se v budoucnosti stane součástí systému hodnocení, odměňování a dalšího kariérního růstu zaměstnance. V roce 2003 ČSSZ zahájila také první etapu manažerského vzdělávání zaměřenou na rozvoj manažerských dovedností. Rovněž začalo cílené, profesní jazykové vzdělávání zaměstnanců a spolupráce s Institutem státní správy.

Od roku 2001 ČSSZ využívá ke zvyšování kvalifikace zaměstnanců elektronické distribuované vzdělávání (e-learning). ČSSZ tak proškoluje velký počet zaměstnanců v krátkém časovém období. V kombinaci s prezenčním studiem umožňuje e-learning realizovat povinné proškolení zaměstnanců státní správy, odborné vzdělávání v oblasti sociálního pojištění a rozvoj počítačových dovedností. Elektronické kurzy týkající se problematiky Evropské unie absolvovalo ke konci roku 2003 víc než 7 000 zaměstnanců ČSSZ. Projekt e-learningu v ČSSZ je tedy vzhledem k počtu uživatelů největší ve státní správě.

Nejvíce lidí zaměstnaných v ČSSZ v roce 2003 mělo středoškolské vzdělání (v ústředí 52 procent a v regionech 76 procent). Vysokoškoláků pracovalo v ústředí 21 procent, v regionech 14 procent. Průměrný zaměstnanecký plat byl 16 723 Kč.

Dlouhodobé podfinancování ČSSZ ze strany státního rozpočtu se projevuje mimo jiné i nízkou mírou konkurenceschopnosti ČSSZ jako zaměstnavatele na trhu práce, a tím i dlouhodobým nedostatkem zejména právníků, posudkových lékařů, systémových specialistů výpočetní techniky či odborných dávkových referentů z oblastí důchodového a nemocenského pojištění.

Nepříznivou situaci se ČSSZ snaží alespoň částečně řešit sociálními výhodami pro své zaměstnance. Samozřejmostí je závodní stravování, možnost rekreace a školení ve vzdělávacích zařízeních aj. ČSSZ mimo jiné poskytuje i finanční prostředky na půjčky a jednorázové sociální výpomoci.

5. HLAVNÍ ČINNOSTI

5.1. VÝBĚR POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

ČSSZ vybírá pojistné na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Ve výběru pojistného na sociální zabezpečení je ČSSZ velmi úspěšná, a to i v mezinárodním měřítku. Obvykle používaným ukazatelem je ukazatel úspěšnosti výběru, definovaný jako podíl příjmů celkem (celkem vybrané pojistné a příslušenství k němu) k předpisům pojistného celkem.

Úspěšnost výběru v roce 2000 byla 97,08 procenta, v roce 2001 už 98,37 procenta a v roce 2002 dokonce 99,64 procenta. Podobná situace byla i v roce 2003, kdy ČSSZ vybírala pojistné s úspěšností 99,35 procenta. Tak vysoká úspěšnost není obvyklá ani v nejvyspělejších zemích EU.

Je třeba připomenout, že úspěšnost výběru pojistného na sociální zabezpečení v roce 2002 ovlivnily povodně. Kvůli nim se o rok později organizace i OSVČ často dostávaly do platební neschopnosti a některé postupně zanikly.

Vývoj příjmů celkem, předpisů celkem a úspěšnosti výběru od roku 1996

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Příjmy celkem (v mld. Kč)	168,9	185,5	198,1	204,6	215,7	234,8	250,3	264,2
Předpisy celkem (v mld. Kč)	177,2	195,6	205,3	213,8	222,2	238,7	251,3	265,9
Úspěšnost výběru (v %)	95,31	94,85	96,53	95,69	97,08	98,37	99,64	99,35

5. HLAVNÍ ČINNOSTI

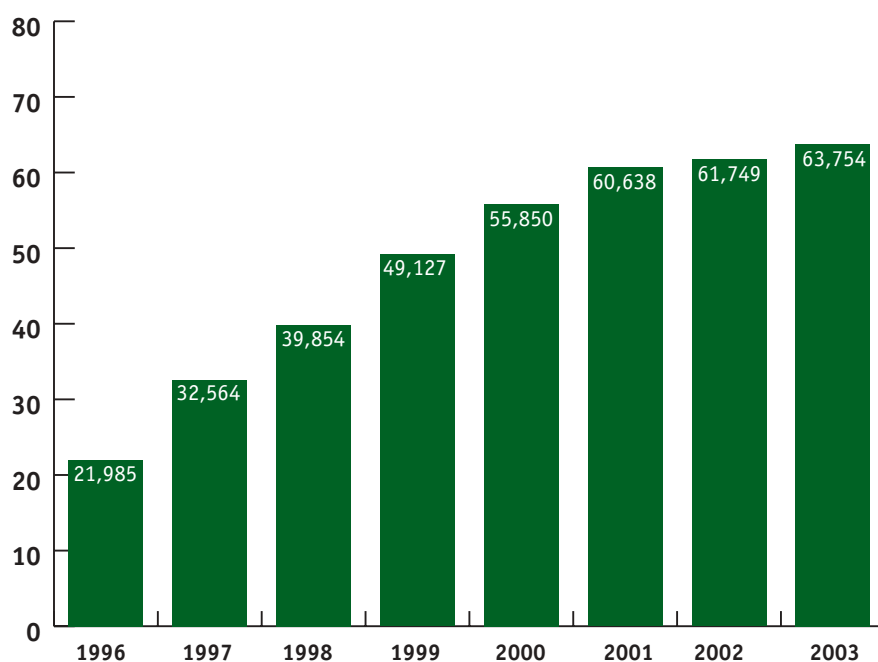
5.2. POHLEDÁVKY NA POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

K 31. 12. 2003 ČSSZ evidovala pohledávky na pojistném ve výši 63 miliard 754 milionů Kč. Z toho dluh na pojistném činil 27 miliard 765 milionů korun, dluh na penále 32 miliard 899 milionů Kč a dluh na pokutách 198 milionů korun.

Z dlouhodobé analýzy portfolia pohledávek vyplývá, že:

- pohledávky na penále tvoří 51 procent celkových pohledávek a jejich podíl nadále roste,
- pohledávky za odhlášenými subjekty tvoří 51 procent všech pohledávek,
- pohledávky za dlužníky nad 30 milionů Kč tvoří 31 procent pohledávek celkem, těchto dlužníků je asi 200, v podstatě se jedná o minimálně dobytné pohledávky (konkurzy a likvidace),
- polovina celkových pohledávek je v konkurzním řízení,
- přibližně 63 procent pohledávek je vůči malým organizacím (MO) a tato skupina nadále roste.

Stav pohledávek ČSSZ za plátcí pojistného v jednotlivých letech (v mld. Kč)

Pohledávky ČSSZ k 31. 12. 2003 (v milionech Kč)

		POHLEDÁVKY		POHLEDÁVKY		PROCENTNÍ PODÍL (%)
		CELKEM	na pojistném	na penále	na pokutách	
Odhlášení plátců	OSVČ	1 551,79	930,99	576,59	44,22	
	MO	22 328,89	9 916,93	12 347,06	64,90	
	0	8 728,46	4 253,20	4 472,42	2,84	
	CELKEM	32 609,14	15 101,11	17 396,08	111,95	51,15
Neodhlášení plátců	OSVČ	3 571,51	2 335,48	1 175,69	60,34	
	MO	17 565,21	7 019,93	10 520,83	24,44	
	0	7 116,45	3 308,65	3 806,28	1,52	
	CELKEM	28 253,16	12 664,06	15 502,81	86,03	44,32
Mezisoučet	60 862,31	27 765,17	32 898,88	198,25		
Splátkový režim	OSVČ	159,53				159,53
	MO	345,43				345,43
	0	1274,60				1 274,60
	CELKEM	1779,56				1779,56
Jiné	OSVČ	29,45				29,45
	MO	236,86				236,86
	0	845,55				845,55
	CELKEM	1 111,86				1 111,86
Úhrn	OSVČ	5 312,29	3,266,46	1 752,28	104,56	188,99
	MO	40 476,38	16 936,86	22 867,90	89,34	582,28
	0	17 965,06	7 561,85	8 278,70	4,35	2 120,15
	CELKEM	63 753,73	27 765,17	32 898,88	198,25	2 891,42
Procentní podíl	100,00	43,55	51,60	0,31	4,54	

Vysvětlivky: OSVČ – osoby samostatně výdělečně činné, MO – malé organizace (do 25 zaměstnanců), 0 – velké organizace (nad 25 zaměstnanců)

Z hlediska vývojového trendu lze konstatovat, že ve srovnání s obdobím do roku 2001 byl rok 2003 stejně jako rok 2002 pro ČSSZ z hlediska vývoje správy portfolia pohledávek úspěšný, pohledávky vzrostly pouze o 2 mld. Kč (v procentním vyjádření se jedná o nárůst 3,2 % a jde zejména o růst pohledávek na penále), z toho téměř 1 mld. Kč představují pohledávky za Českými drahami, s. p., které jsou ovšem velmi dobře ošetřeny a plně dobyté.

5. HLAVNÍ ČINNOSTI

5.3. VÝPLATA DÁVEK DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ

ČSSZ vyplácí dávky důchodového pojištění s výjimkou důchodů v kompetenci ministerstva vnitra, obrany či spravedlnosti. V působnosti ČSSZ jsou starobní důchody, plné a částečné invalidní důchody, vdovské a vdovecké důchody a důchody sirotčí.

V roce 2003 výdaje na dávky důchodového pojištění dosáhly víc než 218 miliard 273 milionů korun. V tomto období vyplácela ČSSZ celkem 3 212 486 důchodů, důchodců přitom bylo 2 590 844. Největší část, téměř dvě třetiny, tvořily starobní důchody, následovaly důchody pozůstalostní a invalidní. Průměrná měsíční výše starobního důchodu byla 7 075 Kč.

V porovnání s rokem 2002 zůstává počet důchodců přibližně stejný. Díky valorizaci důchodů k 1. 1. 2003 byl průměrný měsíční starobní důchod o 242 Kč vyšší než v roce 2002.

Výdaje na dávky důchodového pojištění (v tisících Kč)

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Částka	122 364 692	147 281 108	161 805 063	173 014 133	181 921 261	195 813 711	210 439 949	218 273 276

Vysvětlivka: Jedná se o důchody a důchodce vyplácené v ČR, tj. bez výplat do ciziny.

Počet důchodově pojištěných klientů, počet důchodců a důchodů

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Počet důchodově poj. klientů	5 186 5732	4 944 109	4 924 688	4 722 898	4 660 974	4 528 399	4 581 647	4 593 974
Počet důchodců	2 477 673	2 485 110	2 521 243	2 548 159	2 567 865	2 584 018	2 577 798	2 590 844
z toho ženy	1 548 783	1 554 311	1 577 462	1 591 809	1 603 415	1 610 898	1 606 359	1 611 924
muži	928 890	930 799	943 781	956 350	964 450	973 120	971 439	978 920
Počet vyplácených důchodů	3 031 604	3 065 157	3 123 136	3 158 947	3 183 429	3 203 219	3 199 749	3 212 486
z toho starobní	1 796 998	1 802 664	1 848 639	1 879 883	1 906 759	1 922 772	1 907 830	1 914 219
invalidní	525 499	529 350	528 563	527 808	528 288	534 287	544 838	553 985
pozůstalostní	709 107	733 143	745 934	751 256	748 382	746 160	747 081	744 282

Vysvětlivka: Jedná se o důchody a důchodce vyplácené v ČR, tj. bez výplat do ciziny.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v Kč)

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Muži	5 099	5 688	6 172	6 555	6 995	7 590	7 622	7 902
Ženy	4 177	4 685	5 084	5 386	5 729	6 188	6 213	6 429
CELKEM	4 609	5 148	5 576	5 910	6 292	6 808	6 833	7 075

Vysvětlivka: Jedná se o výši starobního důchodu bez souběhu s jiným typem důchodu, např. vdovským.

5.4. VÝPLATA DÁVEK NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ

Nemocenské pojištění má finančně zabezpečit ekonomicky aktivní občany v případě krátkodobé ztráty výdělku. Dávky nemocenského pojištění jsou nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a peněžitá pomoc v mateřství.

V roce 2003 na dávkách nemocenského pojištění ČSSZ vyplatila víc než 34 miliard 300 milionů korun. Největší část byla vyplacena na nemocenském – víc než 29 miliard 500 milionů korun. Podpora při ošetřování člena rodiny si vyžádala další 1 miliardu korun.

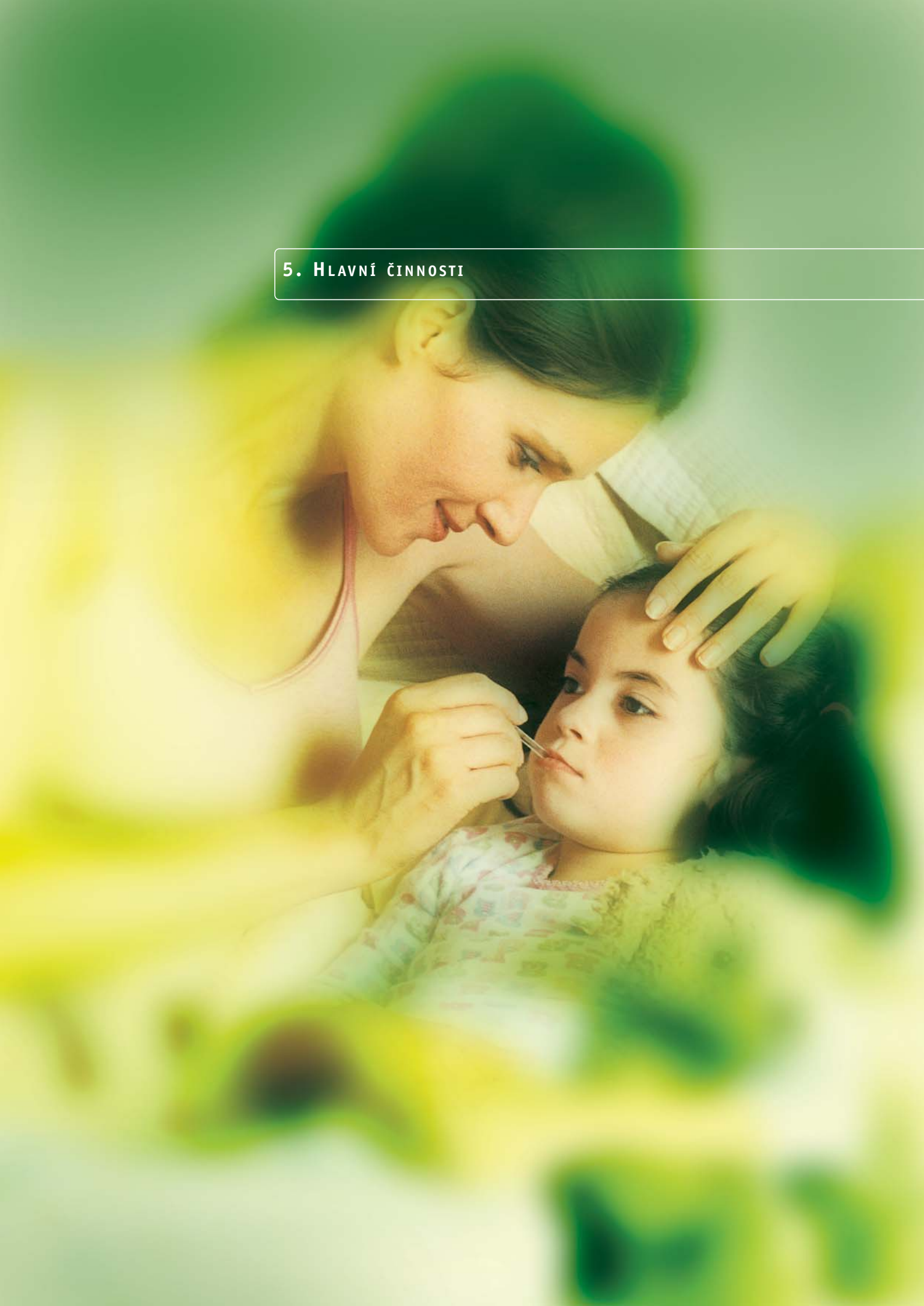
Co se týče dočasné pracovní neschopnosti v roce 2003 nemocensky pojištění obyvatel České republiky pronesli celkem 121 047 763 dnů. To je o 234 774 dnů víc než v roce 2002. Průměrná doba trvání jedné pracovní neschopnosti byla téměř 32 dnů (31,66 dne), což je téměř stejně jako v roce předcházejícím (31,99 dne).

Výdaje na nemocenské dávky (v tisících Kč)

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nemocenské	17 662 337	16 958 955	15 733 095	16 434 063	23 653 095	25 574 132	28 222 372	29 523 314
POČR	972 421	864 031	765 652	696 258	784 704	956 588	892 507	1 003 961
PP v mateřství	1 811 067	1 963 088	2 027 694	2 151 124	2 759 569	3 047 465	3 486 893	3 773 687
VP v těhotenství a mateřství	9 160	7 723	6 822	5 728	7 797	6 907	6 830	5 596
CELKEM	20 454 985	19 793 797	18 533 263	19 287 173	27 205 165	29 585 092	32 608 602	34 306 558

Vysvětlivka: POČR – příspěvek na ošetřování člena rodiny, PP v mateřství – peněžitá pomoc v mateřství, VP v těhotenství a mateřství – vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

5. HLAVNÍ ČINNOSTI

Počet nemocensky pojištěných klientů

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Celkem	4 965 627	4 686 950	4 640 747	4 423 470	4 343 801	4 195 113	4 230 146	4 237 817
Z toho OSVČ	360 852	330 720	327 285	318 080	308 499	299 607	296 528	292 329

Počet proplacených dnů nemocenských dávek

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nemocenské	134 701 215	113 406 143	103 735 836	103 693 778	113 414 672	113 187 039	113 958 656	112 726 425
POČR	6 788 450	5 702 753	4 964 709	3 898 787	3 761 041	4 164 754	3 141 479	3 747 177

Vysvětlivka: Počet proplacených dnů se neshoduje s počtem prostonaných dnů, který zahrnuje mimo jiné osoby evidované na úřadech práce, které nedostávají nemocenskou.

Vývoj pracovní neschopnosti v letech 1996–2003

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Počet ukončených případů PN	3 518 351	4 442 443	3 941 742	3 941 292	4 040 986	4 030 539	3 777 066	3 829 738
Počet prostonaných dnů	87 993 960	120 371 275	109 889 469	108 387 573	116 803 822	119 211 316	120 812 989	121 047 763
Průměrná doba trvání 1 případu PN	25,01	27,09	27,88	27,50	28,90	29,58	31,99	31,61
PN ukončené rozhodnutím OSSZ	6 735	3 329	2 438	2 432	1 853	1 607	1 569	1 424
Porušení léčebného režimu	19 857	19 373	18 232	14 444	12 799	12 859	13 818	12 131

Vysvětlivka: PN – pracovní neschopnost

6. SPRÁVNÍ VÝDAJE

V roce 2003 činily provozní výdaje ČSSZ 4 miliardy 701 milionů Kč, což je v porovnání s celkovými příjmy nákladovost 1,8 procenta. Rozsahem zajišťovaných agend zcela srovnatelná slovenská Sociálna poisťovňa (výběr pojistného, výplata důchodových a nemocenských dávek) má provozní nákladovost 3,2 procenta, v České republice podobná instituce – Všeobecná zdravotní pojišťovna – má provozní nákladovost 3,3 procenta.

číslo řádku	Položková seskupení	Skutečnost 2003 (v mil. Kč)	Podíl na výdajích (v %)
1	Osobní náklady	2 193	46,6
	z toho – mzdy a OON	1 601	
	pojistné	560	
	tvorba FKSP	32	
2	Nákup materiálu	159	3,4
3	Nákup vody, paliv a energie	81	1,7
4	Služby pošt	578	12,3
5	Služby, opravy, udržování, cestovné	998	21,2
6	Ostatní neinvestiční výdaje	4	0,1
7	Převod do rezervního fondu	144	3,1
8	Mezisoučet	4 157	
9	Investiční výdaje	544	11,6
10	Provozní výdaje celkem	4 701	100

Vysvětlivky: OON – ostatní osobní náklady, FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb

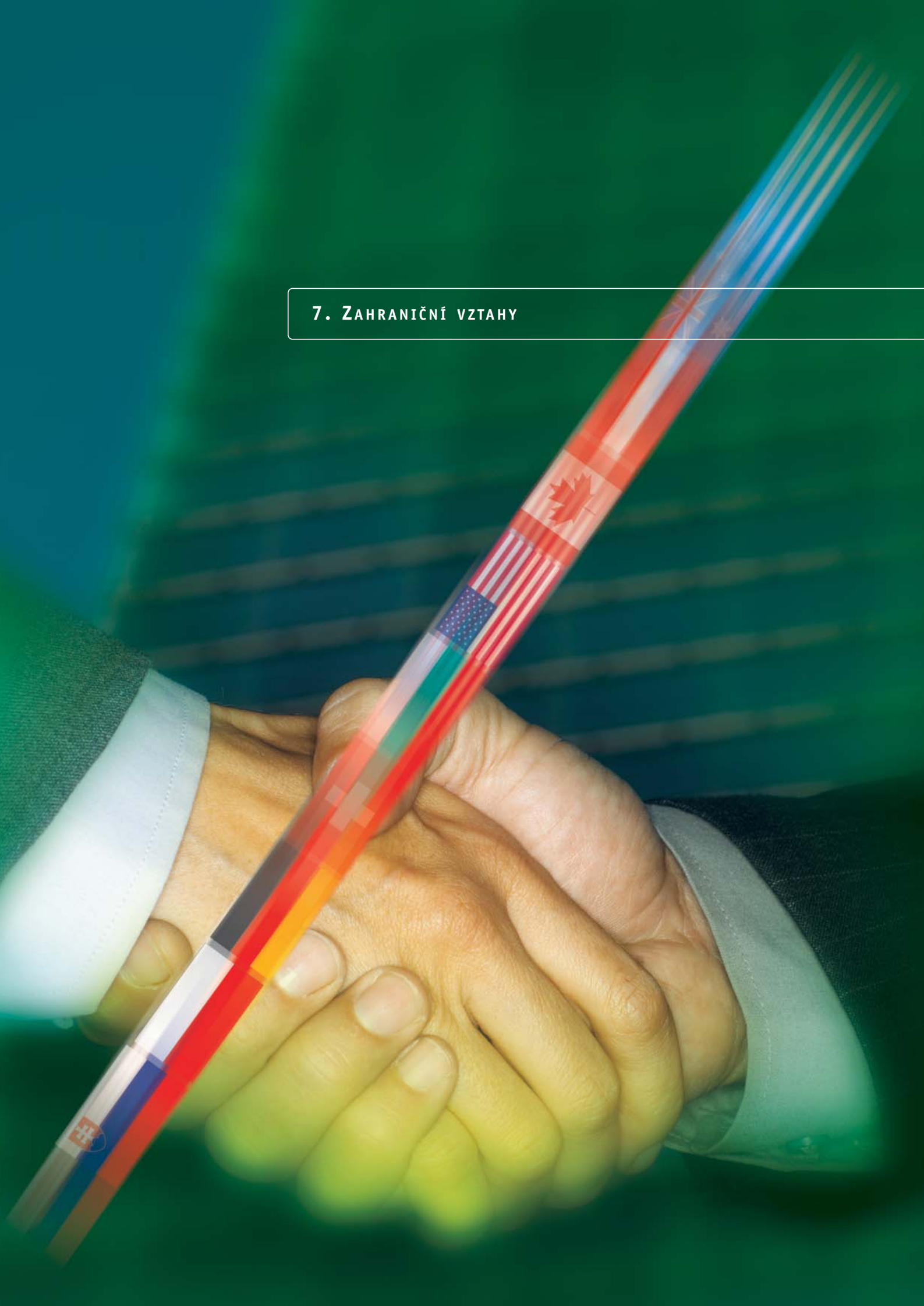
V řádku 1 tabulky (osobní náklady) je zahrnuto čerpání finančních prostředků pro 7 961 zaměstnanců, jejichž průměrný výdělek v roce 2003 činil 16 723 Kč.

V řádku 4 tabulky (služby pošt) jsou rozhodujícími položkami poplatky za výplaty důchodů (404 milionů Kč) a poukázecné za výplaty ostatních dávek (38 milionů Kč).

V řádku 9 tabulky (investiční výdaje) jsou zahrnuty výdaje na stavby (379 milionů Kč), stroje a zařízení (29 milionů Kč) a výpočetní techniku (201 milionů Kč).

Požadavky, které ČSSZ předkládá MPSV jak v zahajovací fázi sestavování rozpočtu, tak i průběžně při jeho zpřesňování a aktualizaci, jsou vyvážené a s ohledem na rozšiřující se působnost a rozsah zajišťovaných úkolů oprávněné. Ve svých návrzích ČSSZ v roce 2003 zdůrazňovala prioritu vstupu ČR do EU – potřebu vyčlenit dostatek finančních prostředků na zajištění rozšířených nebo nových úkolů ČSSZ (např. nové mezivládní smlouvy o sociálním zabezpečení a ujednání k nim či další agendy odškodňování občanů) a v neposlední řadě i výdaje spojené s přípravou transformace úřadu na veřejnoprávní subjekt. Bohužel tyto požadavky nejsou opakovaně zohledňovány a nebyly ani v roce 2003.

7. ZAHRANIČNÍ VZTAHY

V zahraniční agendě se ČSSZ v roce 2003 podílela na přípravě provádění komunitárního práva, zejména na posuzování koordinačních pravidel a doplnění příloh nařízení a tiskopisů v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie. Dále spolupracovala na přípravě nových mezinárodních smluvních dokumentů v oblasti sociálního zabezpečení (např. Tunisko, Turecko) a podílela se na mezistátních jednáních k provádění bilaterálních smluv (např. Německo, Slovensko, Rakousko, Rumunsko, Nizozemsko, Bulharsko). V roce 2003 ČSSZ realizovala 25 bilaterálních smluv, a to s Běloruskem, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskem, Francií, Chorvatskem, Izraelem, Kanadou, Kypr, Litvou, Lucemburskem, Maďarskem, Makedonií, Německem, Nizozemskem, Polskem, Quebecem, Rakouskem, Rumunskem, Ruskem, Slovenskem, Slovinskem, Srbskem a Černou Horou, Švýcarskem, Ukrajinou a USA. V roce 2003 ČSSZ vyplácela 31 962 důchodů s mezinárodním prvkem. Většinou šlo o dávky vyplácené v souvislosti s uvedenými mezistátními smlouvami. Nejvíce důchodů, víc než 9 000, ČSSZ vyplácela do Polska a na Slovensko.

Deset států, do nichž ČSSZ v roce 2003 vyplácela nejvíce důchodů

Stát	Počet důchodců
Polsko	9 836
Slovensko	9 645
Německo	1 621
Švýcarsko	1 600
Bulharsko	1 414
USA	1 270
Kanada	1 132
Rakousko	632
Makedonie	492
Austrálie	413

8. PŘÍPRAVA NA VSTUP DO EVROPSKÉ UNIE

Prioritním úkolem ČSSZ v roce 2003 byla příprava na vstup České republiky do Evropské unie (EU). V zapojení ČR do systému koordinace sociálního zabezpečení v rámci EU bude mít ČSSZ od 1. května 2004 klíčovou roli. Proto bylo zcela nezbytné s dostatečným předstihem přijmout taková opatření, která zajistí bezproblémový a plynulý výkon všech činností ČSSZ v relaci k EU.

Jako základní dokument pro řízení přípravy na vstup do EU byla zpracována samostatná Koncepce zajištění činností ČSSZ v souvislosti s aplikací práva sociálního zabezpečení EU, kterou dne 19. května 2003 schválila porada vedení ČSSZ a dne 27. 7. 2003 po projednání v koncepční poradě vedení MPSV i ministr práce a sociálních věcí.

V rámci řízení přípravy zaměstnanci ČSSZ studovali systémy sociálního zabezpečení zemí EU, nové administrativní postupy, absolvovali stáže v tuzemsku i v zahraničí, účastnili se soustředění a seminářů často pořádaných ve spolupráci s odborníky z partnerských institucí členských států EU. Od září 2003 se určení pracovníci ústředí a územních pracovišť ČSSZ účastnili intenzivních školení zaměřených na aplikaci evropské legislativy a na práci s evropskými formuláři. Rovněž navštěvovali jazykové kurzy a další odborné kurzy v rámci vzdělávání zaměstnanců státní správy včetně elektronického kurzu EU.

Významnou roli při přípravě ČSSZ na vstup do EU sehráli zahraniční experti z oblasti sociálního zabezpečení. Jejich pomoc ČSSZ využila zejména prostřednictvím programů předvstupní pomoci kandidátským státům Phare, a to formou tzv. twinningů, jejichž podstatou je dlouhodobé působení expertů z členských států v příslušné instituci kandidátské země a poskytování poradenství a konzultací. ČSSZ má s projekty Phare velmi dobrou zkušenost. V roce 2003 proběhlo několik projektů, z nichž pro přípravu na vstup ČR do EU byl nejdůležitější twinningový projekt Phare „Ověřování připravenosti na zavedení práva sociálního zabezpečení ES“ (uzavřený mezi ČR /MPSV/ a Finskem /STAKES/). Projekt, který začal v srpnu 2002 a skončil v srpnu následujícího roku, přímo navazoval na twinning předcházející. V jeho rámci byla formou řešení modelových případů otestována schopnost ČSSZ aplikovat komunitární právo v praxi. Finská strana v závěrečné zprávě konstatuje, že ČSSZ je připravena na zpracování evropské agendy s tím, že bude nezbytné významně a plošně navýšit kapacity pro aplikaci práva sociálního zabezpečení EU.

9. MODERNÍ INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

9.1. RYCHLEJŠÍ VÝPLATA DŮCHODŮ

Aby ČSSZ co nejdříve urychlila vyřizování žádostí o důchod, převádí už od roku 2001 nárokové podklady (evidenční listy důchodového pojištění) do elektronické formy. Budou tak přístupné nejen v centru, ale i na jednotlivých územních pracovištích, tedy blíž klientovi. V roce 2003 pracovníci ČSSZ pomocí digitalizačních linek zpracovali 6 milionů 325 tisíc dokumentů. Druhou kontrolou, která je pro správnost evidence nezbytná, prošlo v roce 2003 přibližně 10 milionů datových vět vzniklých z digitalizovaných nárokových podkladů důchodového pojištění.

Výplaty důchodů jsou podle požadavků klientů zařizovány hotovostně Českou poštou, s. p., nebo bezhotovostní platbou na bankovní účty klientů. Pokud se klient přestěhuje například do domova důchodců, ČSSZ zajišťuje výplatu také do těchto ústavů. V posledních několika letech se sice zvyšuje podíl moderního bezpečného bezhotovostního způsobu výplat důchodů, stále ale převažuje hotovostní způsob. K 31. 12. 2003 celkem 633 694 důchodců dostávalo důchod na účet u banky, kterou si zvolili. Dalších 1 873 509 klientů si nechávalo důchod vyplácet hotovostně Českou poštou. Ve 47 424 případech ČSSZ důchod vyplácela do ústavů sociální péče.

Data s Českou národní bankou i data s Českou poštou, s. p., nutná pro výplatu důchodů, si ČSSZ předává v elektronické podobě.

9.2. INDIVIDUÁLNÍ KONTA POJIŠTĚNCŮ

V roce 2006 vzniknou elektronická individuální konta pojištěnců (IKP). Díky nim budou moci obyvatelé České republiky na jakémkoliv územním pracovišti ČSSZ zjistit všechny informace o dobách a výdělcích důležitých pro důchodové řízení. IKP navíc usnadní komunikaci se zahraničními nositeli důchodového pojištění.

Zásadní a historickou změnou, která umožní vznik IKP a jejich průběžnou roční aktualizaci je přechod na tzv. roční evidenční listy důchodového pojištění (RELDP). Legislativní základ k tomu přinesla novela zákona o provádění sociálního pojištění účinná od 1. 1. 2004. Technologickým základem je už zmiňovaná digitalizace evidenčních listů důchodového pojištění a ostatních nárokových podkladů důchodového pojištění a jejich převod do datové věty.

V první fázi digitalizace, která začala v roce 2001, ČSSZ zpracovala data pojištěnců ze svého ústředního archivu. Jednalo se o papírové podklady ukládané od roku 1935, kdy zřejmě nejrozsáhlejší archiv nárokových podkladů ve střední Evropě vznikl. Do konce roku 2003 převedla ČSSZ do tvaru digitalizovaných obrázků (images) víc než 37 milionů podkladů, které ukládá v moderním optickém archivu. Z digitalizovaných nárokových podkladů ČSSZ vytváří datovou větu, kterou s použitím nejmodernějších technologií ukládá v datovém skladu. V současné době je v něm už víc než 30 milionů datových vět.

V digitalizaci nárokových podkladů důchodového pojištění ČSSZ plynule pokračuje.

V srpnu 2003 začala přebírat všechny evidenční listy důchodového pojištění uložené v organizacích a uzavřené rokem 1995. Téměř 2 miliony nárokových podkladů ČSSZ zpracovala ještě v roce 2003. Následující etapou během roku 2004 bude stahování veškerých evidenčních listů s dobou pojištění za roky 1996–2003 dosud uložených u organizací. Bude se jednat přibližně o 5 milionů nárokových podkladů. Finální etapou je přechod na RELDP, které zaměstnavatelé začnou používat od 1. 1. 2004. Poprvé je hromadně předají ČSSZ v první polovině roku 2005. Zaměstnavatelé musí RELDP povinně uzavírat na konci každého kalendářního roku, zasílat ČSSZ a současně kopii vydávat zaměstnanci.

9.3. INTEGROVANÝ SYSTÉM ŘÍZENÍ A SPRÁVY

Program na vytvoření Integrovaného systému řízení a správy (ISŘS) v ČSSZ začal v roce 2002 a pokračoval během roku 2003. Cílem ISŘS je vznik moderního úřadu, nositele sociálního pojištění. Fungovat by měl způsobem, který odpovídá technologiím informační společnosti třetího tisíciletí. Úkolem transformované ČSSZ bude vytvořit maximální hodnotu pro klienta a splnit tak co možná nejlépe jeho očekávání. ISŘS má zajistit, že klienti budou co nejlépe spokojeni. ČSSZ chce proto zavést procesní řízení. Přitom bude vycházet ze tří základních principů:

- centralizace dat a řízení procesů,
- decentralizace výkonu agend tak, aby byly co nejbližší klientovi,
- unifikace územních pracovišť – klient bude obslužen na jakémkoliv pracovišti ČSSZ bez ohledu na místní příslušnost.

Díky tomu dojde k oběhu informací uvnitř ČSSZ a klient nebude muset navštěvovat jednotlivá pracoviště ČSSZ. Požadavky občanů budou uspokojeny rychleji, kvalitněji a za méně peněz.

Lidé na prvním místě...

V rámci projektu se po celý rok 2003 připravoval vznik rozsáhlé sítě technologicky špičkově vybavených poboček ČSSZ, podporovaných organizačním a technologickým zázemím v ústředí. Sít veřejnosti zaručí maximální služby. Jde zejména o:

- přiblížení vyřizovacích míst občanovi,
- zdokonalení a zrychlení vyřizování žádostí o dávky sociálního pojištění,
- občan bude pravidelně získávat informace o svých nárocích na pojistné dávky, dozví se je rychle a z jakéhokoliv kontaktního místa v České republice,
- ČSSZ zavede elektronickou komunikaci při zachování bezpečnosti osobních dat klientů, čímž se urychlí příjem podání nebo vyřízení žádostí,
- zprůhlední se finanční toky a nakládání s prostředky státního rozpočtu.

A blurred photograph of a crowd of people walking, likely at a public event or race. The image is dominated by a soft, out-of-focus green and blue color palette. In the foreground, a person in a red and white athletic outfit is running towards the right. Behind them, several other people are walking in various directions. A white rectangular box with rounded corners is positioned in the upper left quadrant, containing the text '10. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ'.

10. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

10.1. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ

ČSSZ není uzavřenou státní institucí. Zakládá si na maximální vstřícnosti ke klientům. Snaží se proto využít všechny dostupné prostředky, aby včas veřejnost informovala o změnách, které ovlivňují sociální zabezpečení.

Aby měli klienti ČSSZ – občané, zaměstnavatelé i ostatní instituce – vždy dostatek informací o činnosti ČSSZ a o stavu svých věcí, existuje informační kancelář, call centrum či webové stránky. Kromě vlastních prostředků pro podávání informací ČSSZ také spolupracuje s veřejnoprávními i komerčními médii. V roce 2003 ČSSZ vydala 35 tiskových zpráv, uspořádala tři tiskové konference a měsíčně odpovídala průměrně na 21 dotazů médií.

O ČSSZ přitom média informovala ve 287 článcích či audiovizuálních výstupech, z toho byla téměř polovina reakcí na vydané tiskové zprávy či tiskové konference.

Informační kancelář

Nachází se v ústředí ČSSZ a poskytuje lidem informace z oblasti důchodového pojištění. Pro veřejnost je otevřena každý pracovní den. V roce 2003 pracovníci informační kanceláře poskytli informace téměř 53 000 klientům, z toho se 2 000 dotazů týkalo aplikace mezinárodních smluv. Dále zaměstnanci kanceláře ve spolupráci s call centrem vyhotovili víc než 7 800 rešerší nárokových podkladů a vydali 19 100 potvrzení o výši důchodů. Při tíživé finanční situaci klienta také pracovníci informační kanceláře poskytovali zálohy nebo doplatky důchodů v hotovosti.

Call centrum

Moderní call centrum ČSSZ vzniklo začátkem léta 2002. Za tu dobu vyřídilo desítky tisíc telefonických dotazů. Jde o technicky špičkově vybavené pracoviště, které odpovídá běžným standardům moderních firem. Jeho úkolem je přebírat a vyřizovat dotazy občanů, které se týkají všeobecných informací o důchodových záležitostech. Pracovnice také na požádání klienta vyhotovují a zasílají potvrzení o výši důchodu nebo klientům sdělují stav a průběh důchodového řízení.

V roce 2003 využilo služeb call centra víc než 107 000 klientů. Nejčastěji se ptali na výplatu důchodů nebo žádali o všeobecnou informaci z oblasti provádění důchodových agend ČSSZ.

Klientská centra

Kromě centrální informační kanceláře se lidé mohou s dotazy, které se týkají činnosti ČSSZ, obrátit také na klientská centra a informační pracoviště na okresních správách sociálního zabezpečení či na pracovištích Pražské správy sociálního zabezpečení. Ta jsou pro veřejnost rovněž otevřena každý pracovní den.

V roce 2003 bylo dokončeno několik nových klientských center. Do nového sídla se přestěhovala centrála Pražské správy sociálního zabezpečení, OSSZ Praha-západ a ÚP PSSZ pro Prahu 8. Moderní,

10. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

klientsky orientované prostory našly v pražské Trojské ulici. Rekonstrukcí prošel také objekt v Plzni v Americké ulici a vzniklo nové, kultivované sídlo OSSZ Plzeň-město. Rychlejší služby může díky modernizaci a nástavbě budovy poskytnout od konce roku 2003 klientům i OSSZ Strakonice. Všechny nově pořízené či zrekonstruované budovy mají moderní klientská centra s elektronickým vyvolávacím systémem. Cílem nových pracovišť je poskytnout co nejdříve a co nejkvalitněji informace a služby, které lidé v oblasti důchodového a nemocenského pojištění od ČSSZ právem požadují.

10.2. WEBOVÉ STRÁNKY

Internetová prezentace ČSSZ vznikla v roce 2002. V druhé polovině roku 2003 se začala proměňovat tak, aby lépe odpovídala potřebám veřejnosti a moderním trendům jak v oblasti komunikace a marketingu, tak v oblasti komunikačních technologií. Přibylo počítadlo, mapa stránek, fotogalerie či rubrika tiskové informace. Struktura webových stránek ČSSZ se celkově zpřehlednila tak, aby veřejnost vždy a co nejrychleji našla potřebné informace.

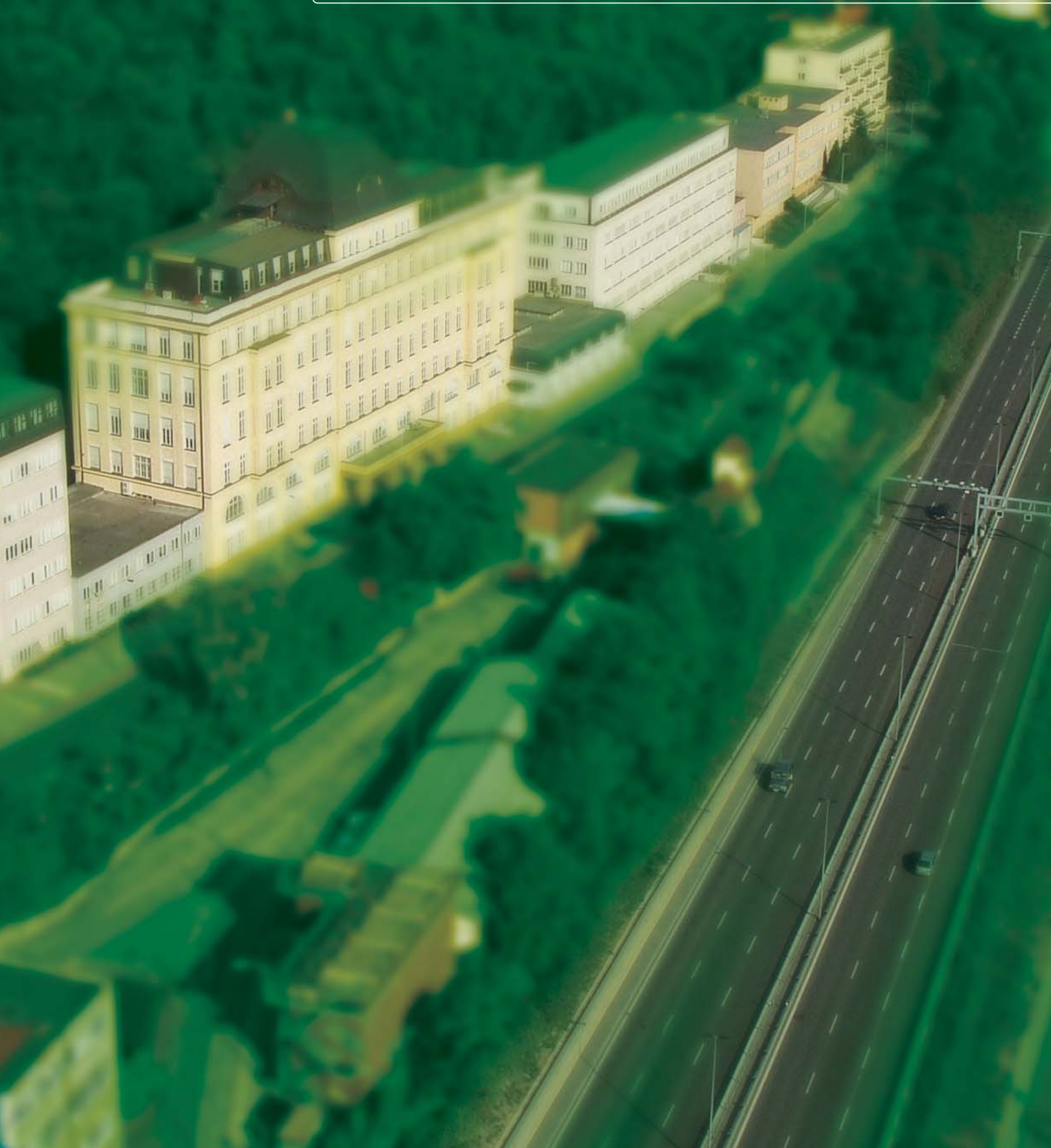
Webové stránky jejich redakce aktualizuje zpravidla každý den. Doplňuje je mimo jiné na základě podnětů a podkladů z organizačních útvarů ČSSZ. Návštěvnost stránek stále stoupá a ke konci roku 2003 převýšila 920 účastníků za den.

10.3. NÁRODNÍ POJIŠTĚNÍ

Odborný časopis ČSSZ Národní pojištění existuje už 35 let. ČSSZ ho vydává od roku 2001 (tehdy ho převzala od MPSV). Časopis Národní pojištění přináší aktuální odborné informace z oblasti důchodového a nemocenského pojištění, zdravotního pojištění, lékařské posudkové služby, dávek sociální péče, pracovního práva, zaměstnanosti a státní podpory.

Národní pojištění přibližuje výklady k novým zákonům, vyhláškám či nařízením vlády. Obsahuje také důležité statistické údaje, závěry z kontrolní činnosti stejně jako informace o mezistátních smlouvách o sociálním zabezpečení či o programech a legislativě Evropské unie. Nedílnou součástí je rubrika konzultace, ve které na dotazy čtenářů odpovídají přední odborníci. V roce 2003 byl náklad časopisu Národní pojištění 14 000 výtisků.

10. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

10.4. ÚŘEDNÍ HODINY

ČSSZ chápe svoji práci jako službu veřejnosti. Pro občany jsou proto všechna kontaktní pracoviště otevřena každý všední den:

Ústředí ČSSZ

pondělí a středa	8.00–17.00 hod.
úterý a čtvrtek	9.00–14.30 hod.
pátek	9.00–14.00 hod.

DP ČSSZ a OSSZ/PSSZ

pondělí a středa	8.00–17.00 hod.
úterý a čtvrtek	8.00–14.00 hod.
pátek	8.00–13.00 hod.

Kromě osobního kontaktu se můžete telefonicky obrátit na Call centrum ČSSZ na telefonu 257 062 860–8, a to v době:

pondělí a středa	8.00–17.00 hod.
úterý a čtvrtek	8.00–14.30 hod.
pátek	8.00–14.00 hod.

Telefonicky se lze obrátit také přímo na jednotlivé OSSZ a územní pracoviště PSSZ. Kontakty najdete na webových stránkách ČSSZ.

11. KONTAKTY

ČSSZ – ústředí
Křížová 25
225 08 Praha 5
Telefon: 257 062 860–8

Elektronická podatelna: posta@cssz.cz
Webové stránky: <http://www.cssz.cz/>
Kontakty na regiony: <http://www.cssz.cz/kontakty/>